

LIBANAN
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
Place de Constantin
N° 9
Directeur Responsable
A. KAZANDJIAN
Հասցի: Կոնստ. Քաղ. թ. 9
Ա. ԳԱԶԱՆՋԻԱՆ
Բաժնի 8կ. 1գում. 100
Տեղական 350 150 100
Սուրբիա 380 210 125
Արստաշիկ թ. 129 70
Արեւիկա թ. 8 4,5

ՈՒՐԱՐ
2
ՄԱՅԻՍ 1924
ՀԱՏԸ Red. «Libanan»
BEYROUTH (SYRIE)

ԱՆԿԱՆ ԶԱՅԱԹԵՐԹ

انسان

ԿԸ ԿՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԳԵ.ԵՃ ՈՒՐԲ. ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

ԽՍԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՔԵՄԲԵՐՈՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Ընկերան համարձանութ է այլ եւս թէ տարադրութեան որպէս արդիւնք, այժմ՝ զաղթական հայութեան ստուար մէկ մասը զաղթութեամբ մէջ, ականջ Կարսի խառն ճշմարտան, Սուրբիա եւ Իւրաք կապուին քեմալական մէջ, խնայողա՞ծ ու բնակարանի տեսակետէն աննպաստ պայմաններու մէջ, երթալ կալ եղանակի խառնութիւններու:

Ընկերութեան այս ձեւը՝ յատուկ զաղթականութեան, զինադարէնի վեր եղած է մեր ժողովուրդի անցանկալի բաժնի, որուն վերացումն ալ առ այժմ քննել, կապուած է անորոշ ու երկար ժամանակի հետ: Ըստ իսկ պատճառաւ ալ ան հրաժեշտէ, որ այդ ձեւ բնակութեան երթալ զաղթականութիւնը ինչպէս զանոնք զեկալարով աղային մարմինները, աւելի քան ուշադրութիւն դարձնելին հիմնական շարք մը խնդիրներու: Գործք ալ իջեցանք անորոշ կապուած են նոյն այդ զաղթական զանգուածներու փոխաբանութեան ու բարոյական գոյութեան հետ:

Ըստ ողորդութեամբ, եթէ բարոյական ու հասարակական խնդիրները կապուած են անհրաժեշտ կազմակերպութիւններու եւ հիմնական աշխատութիւններու հետ, ապա եւ կան անհրաժեշտութիւններ, որոնք բարձրագոյն զինքն պահանջներու ընթացքով իրենց փական հայութեան բոլոր խառնուրտ փականութիւնը: Ըստ անհամարն մէջ կրկնալ ահա առողջ ապահովան նախնական գիտելիքներու բարձրագոյն ու գործադրութիւնը:

Կոյն այս սխեմաներուն մէջ, մասնաճանաչելի գրէն ելած, մենք տալիք շարք մը առողջ ապահովան հրահանգներ, որոնք ինքնին պարզ ու հասկնալի, գործադրութեան կողմէ եւս կը պահանջեն շնչին ծախք եւ ուշադրութիւն միայն:

Ինքն ըստի, քան պարզ այդ հրահանգները սակայն կոչուած պիտի ըլլան մեծագոյն զերը կատարել քեմալական առողջ ապահովան զրութեան վրայ: Գաղանիք չէ այլ եւս ոչ ոքի համար թէ առհասարակ խնդրանքներն ու բնակարանի աննպաստ պայմանները, շնչուած յարմարութիւններ են տարադրութիւն հիւանդութիւններու ծաւալումին ու աճումին: Ըստ ողորդութեամբ, քեմալական կրնար բացառութիւն կազմել, մասնաւորապէս այն շրջաններուն, որ արդէն իսկ իջեցան աննպաստ է ու հիւանդութիւն:

Ըստ այս կատարուած ամենափոքր անհրաժեշտ մը կրնայ պատճառ դառնալ հիւանդութիւններու երեւումին, որ արդէն իսկ հիւանդութեան քաղաքացիական ժողովուրդին վրայ կրնայ ունենալ վրձնական ու ծանր ազդեցութիւն:

Ըստ բոլորին մէջ անշուշտ մանուկներու պարագան եւս զերեւելու է ու ուշադիր հոգանութեան առարկայ: Մեր ժողովրդեան երթալութեան կոտորածը ի հարկ է առնել քան թանկ գալցումն է, մեր նոր սերունդի բարոյական ու ֆիզիքական գոյութիւնը:

Ընկերութեան փափակ ու անդիտակից, աւելի քան երթալիս են հիւանդութիւններու եւ բարոյական խառնութեան, որմէ պէտք է զերծ պահեն հաղթ մարմինները: Իսկ այս բոլորին համար, անհրաժեշտ է որ առաջ զաղթական մանուկները հաւաքել վարժարանական շէնքերու մէջ, զոնէ անոնց օրուայ մէկ կարեւոր մասին մարքութիւնը ու միջնորդար ապահովելու համար:

Իսկ տուն համար ամեն ծնող պարտի իր տղան մարքութեան, խաղերուն հետեւել զարգացանքով ու ծայրահեղ ուշադրութեամբ, այս ձեւով զանոնք եւ անոնց հետ փոխելու քեմալական հիւանդութիւններէ եւ անմարքութեան բարոյական ու ֆիզիքական հետեւանքներէ:

Ըստ իրողութեանց տեղեկ իւրաքան չիւր ընտանիքի համար պարտականութիւն պէտք է դառնայ ոչ միայն իր տան եւ մանուկներու մարքութեան հոգ տանել այլ եւ իր ամիջական շրջապատին, որպէս իր առողջութեան հետ կապուած ողորդի գործունեութեան:

Իսկ ողորդի իշխանութիւններու եւ անմիջական հսկողներու միջնորդութիւն աւագ պարտականութիւնը պիտի ըլլայ ամեն բանէ առաջ աջակցել հսկել մարքութեան եւ զոյն գնել հիմնադր ու տեսական հոյի մը վրայ:

Ըստ բոլորին դաստաւորուած ու հեղինակաւոր ձեւ տալու համար աղբի իշխանութիւնները, լաւագոյն գործը կատարած պիտի ըլլան եթէ հայ բժիշկներէն կազմուած մարմնայ մը յանձնեն այդ գործի ընդհանրապէս օգնականութիւնն ու հարկաւորութիւնը: Մեր բժիշկները պատմութեամբ մէկ իվեր կատարած են զաղթականութեան համար ծանր պահանջներ, իսկ այժմ այս ձեւ կարեւոր աշխատանքներուն մը համար չէ որ արեւմտեան ժողովուրդները:

ՈՒՆԻՖԻ ՈՐԲԱՆՈՑՆԵՐԸ

Անցեալ ամիս Սուրիոյ Աւերիկեան Նպաստաբանոցի որբանոցները այցելող Տանիմար-իւն օրհորդ ինկէ Հոգնակալ Քաղաքի Նպաստաբանոցի Սուրիոյ որբանոցներուն եւ անոր գործունեութեան մասին հետեւեալ կը գրէ:

Սուրիոյ Տանիմար-իւն ընդարձակ եւ արեւոտ դաշտին վրայ, Իսրայէլի անբերրի լեռնաշղթային տարած հարեւրաւոր խաքի հարաւ ալաքէն ու բախտըն կը խաղան. անոնց ձիւն գիւնացը լայնածաւալ միջերկրական իր երկնագիւղ կապուած իր կրցողութիւնը:

Իսրայէլի բարձր ու երկար լեռնաշղթան կարծես հսկայի մը պէս կը հովանաւորէ զանոնք, զեղեցիկ ու ապահով վայր մըն է, եւ իր բնութեան երկնաւոր շնորհներով, Իսրայի աւելի հետաքրքրութեամբ զիտէ այդ տղաքը, շատերուն զեմքերուն վրայ կը դանդաղաւոր եւ հոգնապատ ու պատմութեանց արտայայտութիւնները: Ընդհանրապէս շատ փոքր կը տեսնուին, կարծես թէ բնութիւնը կը ծնէ, եւ կարգիլէ անոնց աճումը: Հատկապէս միակնիկ են, եւ իրենց զեմքերուն վրայ սպիներ ունին, ինչու են այդպէս, ուր կրնան գտնել այս տեսակ տղաքներ: Ընդհանրապէս տղաքներ են, ուր են անոնց հայրերը: Ընդհանրապէս ջատկերու հետեւ ու պէս մարմնուած են, եւ յաճախ թաղուած իրենց ձեռքերով փորուած գերեզմաններու մէջ:

Ընդհանրապէս մայրերը: Տարագրութեան ժամանակ կամ անթափանց եւ խաշելութեան սովորաւոր եղանակ կամ կորուսած եւ ապանշուած եւ կանաւոր իրենց ամուսնները իրենց ներկայութեան անպիտան խոխոզներէ վերջ ինչպէս հարկանքը տարուած են, այդ տղաքներէն շատերը ախտաւոր եղած են այս սրտաճմարի տեսարանին, ինչ զարգացելի եւ քաղցիկ յիշատակներ են անոնց կեանքին մէջ:

Ընդհանրապէս տղաքները փորձառութեան գրէթէ նոյնն են Սուրիոյ խառնաւորութեան որբերգական պատմութիւնը շատ պարզ եւ ճշմարիտ օրինակ մըն է: Ըստ տղան խառնութիւններէն գաւառներէն է: Հայկական ջարդերու օր մը քանի մը խառնութեան կանանք իրենց տունը կուգան: Ընդհանրապէս իր հայրը եւ շրջապատը ուղիղութեամբ:

Թիւն պիտի պատկեր իր միայն զեկալար մարմիններուն կազմակերպել, այս եւ նման անհրաժեշտ գործերը, որոնք կրնան շարք մը անհրաժեշտ երեւոյթներուն առաջ քշել տանք:

PROPOS D'UN BEYROUTHIN

Le train quitte la grande gare et longe les baraquements des réfugiés Arméniens; accouré aux fenêtres d'un compartiment de première Classe, un couple s'entretenait ainsi.

— On accuse ces gens d'une concurrence néfaste au pays.

— La concurrence même poussée à outrance, ne lèse que le particulier au Profit de la généralité et porte les capacités productives de l'individu à leur maximum d'utilité; elle est donc le principal artisan du progrès de l'amélioration de la condition de l'homme.

Si, pour examiner la question on ne l'envisage à travers aucun prisme de parti pris, on peut affirmer avec vigueur que le concours des réfugiés Arméniens a sensiblement influé sur l'équilibre de la petite fortune publique: les personnes de conditions moyennes, ont pu grâce au bon marché de la main d'œuvre, mettre à profit leur petite économie et provoquer ainsi un bienfaisant mouvement d'une énergie monétaire destinée languissant, à s'atrophier.

La concurrence, puis-je dire, n'enlève rien à personne; elle est, par contre, très souvent, une source de gain aux personnes croyant jouir d'un revenu exclusif car permettant à toute personne d'acquiescer les objets dont elle a le Plus grand besoin avec le minimum de sacrifice possible: elle enraie les privations tant néfastes que dangereuses.

La concurrence taxée d'égoïsme qu'on impute aux réfugiés Arméniens, n'atteint pas les grandes transactions, elle se limite aux opérations de minime importance et à jeu absolument libre. N'est il pas avéré que la concurrence sur les petits marchés, n'agit pas pleinement et n'arrive pas à équilibrer absolument les prix par exemple que ne s'approvisionne-t-on pas aux petites boutiques des baraquements ou tout est meilleur marché qu'ailleurs:

Il est vrai que la concurrence peut aussi aboutir à l'élévation des prix en grévant démesurément les frais généraux: elle peut amener l'abaissement de la qualité en essayant de réduire les prix de la matière première elle peut enfin:

Provoquer le monopole en tuant une production peu développée mais vous conviendrez certainement que toutes ces considérations sont loin d'être appliquées à notre pays et comme je le disais plus haut, la concurrence toute naturelle des réfugiés Arméniens s'arrête à un niveau qui ne que peut nous être utile.

Ընդհանրապէս կառավարութեան խառնութեան շնչուած զանոնք տալի, եւ իր 15-16 տարեկան եղալէմ կոչ քոյրն ալ կը տանին իրենց հետ, իսկ ինքը երկու պարտիկ քոյրերը եւ քայքայեալ անոնք:

ու անգործին առնել կը Եւան: Վանկ
մը շարքով վերջը արդէն 36800 ի մօտ
հայ կիներու ու մանուկներու հետ ի-
րենք ալ դէպի անաստաղ կ'առաջնոր-
դուին, աքորանքի դուռը ներքէն եւ ա-
նաստաղի տասնականքներէն իր երկու պղ-
տիկ եղբայրները կը մեղմին, իսկ մայ-
րը խուրճիկէն կ'առնէ Սարգիսին
վրայ արձակագ զնգակի մը գոհ կ'ը-
լայ՝ երբ իր սրբին պաշտպանելու հա-
մար անոր առջեւ կը վազէր: Անպա-
տի մէջ, Մարմը մը, խուրճիկէն
ներս քանի մը մեղմտալով Սարգի-
սիսը կը գնէ եւ իր տանը կը տանի
իրը ճեղքալ, ինքզինքն Սարգիսի, երեք
տարի շարունակ իրեն ստրակ կը ծա-
ռայէ խուրճիկէն եւ Մարմիսին, բայց
1919 ին երբ Անգլիական բանակը իր
զորաւոր հոգումներուն վրայ յայտա-
բարեց թէ բոլոր հայ կիներն ու մա-
նուկները պէտք է արձակուին, Սար-
գիսի ուրիշ հայ տղաքներու հետ Մի-
թակի նպատամատուցի որոնողը կը
զրկուի, եւ անկէ ալ, 1920 ին ուրիշ 650
հայ որբերու հետ Սուրիա-Ղիպէտ կը
փոխադրուի:

Սովետահայ եւ կմախքացած վիճա-
կով նպատամատուցի որոշին տակ ա-
պատանող այդ պզտիկ որբերը այժմ
խանդավառօրէն կը խալտան Վէյրթթէն
25-30 մըն հետեւ Ղիպէտի ծովափը-
քը: Անոնք դուրսէն ժամանակին տարին-
րով կ'առաւարտան եւ կ'աշխատանք խո-
քական աշտոտ տուններու մէջ եւ շա-
քաթներով զբոսնում պատու մը հասցէ,
կը մարտիկն փողոցներու մէջ եւ կամ
ալ բոյնքով եւ տատանակնով կը անուցան
ուէին, անոնք դատարարութեան էին ա-
կամայ ակնաստան ըլլալու այդ բոլոր
սահմաններէն եւ ահարկու գէպերուն
որոնց վերջին ժամին իսկ բաւական է մար-
դուն միտքն ալ մարմինն չափ խոցոտ-
լու: Տղաքներէն շատերը վիրաւոր կո-
կորդներ ունին, որոնց մարմնոտմը կի-
ստտ մ'նոցած է իրենց անագործն
դահլաններուն գաղթելի գործին յանկար-
ծակի ընդհատումով:

Հարգանք եւ պատիւ այն Լեւիթ-
անիներուն որոնք ճեղքալ տա քին նպա-
տամատուցի բարեկրպատակ գործին եւ
փողոցներէն ու Լեւիթաններէն մօզկեղին
այս մարդկային խորտակումը մեծ
գանգաւոր, եւ որ գեռ կը շարունակեն
մոզկել աւգանաական վիճակի մէջ գտ-
նու ունեւր:

Ենթոթ եւ արիւնալորու թշնամիին
անհնայ ռեզորվորներուն պատճառաւ
ճնշողալով եւ անոք 68000 որբեր այժմ
Լեւիթաններէն խանդակն առնելու հօգա-
նաւորութեան տակ կը գտնուին, բայց ա-
նոնք պատ հայեր չեն, կան նաեւ Սուրի-
անցի եւ Հոյն տղաքներ որոնք եւս փո-
խադրուած ըլլալով Սուրիա, Հանտա-
տան Լեւիթան եւ կը շնորհակալն ու կը
հոգանաւորին Լեւիթաններէն կոչմէ:

Ինչ մեծ ձեռնարկութիւնն Սի-
քեւ հիմնայ այս նպատակի համար նը
պատամատուցի գործածած է 75 մի-
լիոն տոլար է բաղկացած դամար մը
որ կրնէ 0 միլիոն Գանձական քրոն
Բայց այս նիւթական զոհաբերութիւններէ

պատ կայ նաեւ ահարկուն անձնական զո-
հաբերութիւններ, շատեր կան որ կամար
կեղծով տարիներ կը ծառայեն նպատա-
մատուցի գործին մէջ, 210 գործուն ան-
ան անհեր Սիւրիայի Լեւիթաններու
մէջ պրտմ կը հաւաքեն անասականէն
ուրիշներ նոյն իսկ ու Լեւիթաններ
աւրբեր զոհաբերութիւններ կը վերցնեն,
որոնցի համար երկու Տանիւրագացի
որբորներէն մէկը Ղիպէտի որբանոցի 10
10 է տեղի որբերուն իրը մայր, իսկ
միւսը Սիւրիայի աշխատող որբանոցի 400
որբանոցներուն իրը անորեւն: Տիւնանի-
րաբար կը ծառայեն:

Լեւիթանական վարչութիւնը ընդհա-
նար անորեւն եւ պատմի անասուն պա-
տաններէն, որբանոցներու անորեւն
զատ մէկ բոլոր պաշտօնականներն ու-
սուէիները, մատակարարները, մայրիկ-
ները, լուսարարները եւ արհեստի վար-
պետները բոլորովին հայեր են: Արիւ-
նոցներու մէջ ալ խառնող պաշտօնականներ
բազմութեան մ'առնին շատ զիւրաւ գա-
ղափար մը կրնանք կազմել, երբ իմա-
նաք որ պրտանցներէն մէկուն մէջ կան
33 տարեկան, 14 կիներ քանի մը
օջիւններ տղաքներ որ գիշեր ու ցի-
րեկ կը կարեն ու կը կորսուին, եւ ու-
րիշ 14 կիներ որոնք շարքով ձոր շա-
րունակ լուսաց կ'ընեն:

ՆՊԱՍՏԻ ԶԻ ՎԱՐԺԵՅՆԵՐ

Սուրիայ մէջ հայ գաղթականութեան
հաստատումն իվեր, հայրենակցական այն
միութիւնները որոնցմէ շատերը Ամերիկայի
մէջ կողմ վարչականութիւն մը ունին, իրենց կարիքի
շնորք չեն ինչպէս անոնք: Համար վի-
տերը եւ որբերու արգոնքները թափառա-
կան աւազակներ ձգուած հայրենակցներուն,
Ամիկա մօլ, ահարկուն գումարներ կը հա-
նին Ամերիկայէն իրը նպատակ, բայց այս
գումարները դատարարութեան են ալ մէկ
օգուտ ունենալու, բայց միայն ամէն ան-
հատին մէկ կամ երկու օրուան մ'անց
բաւելու: Նպատակներն որոնք, միշտ
նպատակ տեսնալու յոյսով կ'ապրեն, քնա-
հայտի ջանքն նոյն իսկ ջնջին գործի մը
ձեռնարկել, եւ այսպէսով ինքնարեւոյթ
կը պատրաստենք ուրիշին նպատակով կամ
օգուտներով արգոնքներու: Բանակ մը որոնց
մէջ մարտ է այլու աշխատելու փափա-
քն ու ջանքը:

Թեպէտեւ հայր միշտ իր աշխատութեամբ
եւ իր ճակտի քրտնջրոնէն է ձարած իր հայր
բայց նպատակ այս կերպ բաշխում մըն է
որ կարծես ժողովուրդին մէջ չաշխա-
տելու եւ միմիայն ձեռք կարկանդակ տա-
վորութիւնը:

Ուստի փոխանակ որոշման բաղկու-
մի, կարելի է միջանկի ամառան համար յատ-
կացուած նպատակ դրամով այն մարմինները
կամ միութիւնները որ բաշխելու իրաւա-
տութիւն ունին, հիմնեն աշխատանոցներ, գոր-
գի, կոշիկի, անոնաբերութեանց եւ այլն
եւ փոխանակ նպատակ՝ աշխատանքի վարձ
տրուին՝ այժմ անօգուտ կիրպով փառնուած
անագին գումարները, որոցմով կարելի էր
մեծ գործեր տեսնել թէ այսպէսով դրամը
պարսպ տեղը չի փառնուիր եւ թէ միութ-
իւններ կան նաեւ հատկի ապրելու մը
եւ գրամագուրը փրկուած կ'ըլլայ միւսե-
նոյն ատեն կատարելով ինքնին նպատակ
գործը: Աշխատանքին օրաւարձը
մը վճարած ըլլալով, նպատակ որ երկու
օր պիտի բաւեր կրնայ այս կերպով ամէն
մէկ գործաւորի տեւական գործ եւ ապրուստի
ապրելու մը: Չինացիներէն յետոյ մանաւա-
րաբար, այնպիսի երկար խոտածք այս
հարցի եւ իր նիւթական ու բարոյական կող-
մերուն մասին, կը մնայ, որ Պէյրութի ու
այլ շրջաններու հայրենակցական միութիւն-
ներու գեղափար մարմինները արդէն իսկ
որոշ այս միտքերը գումարութեան գնեն:

Ե. Քեյք

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՏԱԿԱՆ ՏՕՆԻ ԱՌԹԻԻ

Հանգի յոսու պատարագ Հայ կար. Եկեղեցի
մէջ: Տնտեսական կառավարութեան ներկայ-
ցուցիչը եւ բարձրագոյնագ ապագայի մաս-
նակցութիւնը եւ քննարկութիւնը:

Կիրակի օր ապրիլ 20 ին տեղւոյ Հայ
կաթողիկէ Եկեղեցւոյ մէջ Հատկական հան-
դիտար պատարագ տեղի ունեցաւ, որուն
ներկայ Պրահայի հայ կաթողիկոսութեան
ներկայացուցիչը, բարձր Քոմիտէի այլ եւ
բարձրաստիճան պաշտօնականներ:

Այս առթիւ Արհ. Գերապետ Արքիեպի-
սկոս անձամբ կը պատարագէր Պատարա-
գի արարողութիւնն յետոյ ստանդորդաբանի
սրահին մէջ կատարուեցաւ պաշտօնական ըն-
դունելութիւն մը, որու ընթացքին հայ Ազգ.
պատարագութեան ներկայացուցիչ Տօք. Պ.
Մեղրեան հաւ մը խօսելով ցոյց տուա-
թէ ինչպէս Պրահայի հայ ժողովուրդին
պաշտպանն ու պահապանը կ'ըլլաւ է:

Ստորեւ կը գնենք այդ ճառի ամփոփու-
մը, որ բուն ճակիւրդով ողջունուեցաւ ուն-
կընդիւններու կողմէ:

Ճառ խօսելու յատկութիւնը չունիմ,
բայց յանուն Պրահայի ձեռնարկուած
թեմայի տակ գումարուած սա ժողովին մէջ
մեր սրտերէն պիտի կարգող զգացման թարգ-
մանն ըլլալ պիտի փորձեմ քանի մը խօսքով:

Այս առաւելութիւնը գործին ամենա-
խորհրդին միջնորդութիւն կը տեսնուի մեզ կը
յիշեցնէ, թէ զարեւու ընթացքին Պրահայի
ըլլալ անձին Լեւիթաններուն, ըլլալ կայ-
սերական Պրահայի ըլլալ հանրապետական
Պրահայի, միջնորդ արեւելքի քրիստոն-
եաներու գաղական տեսութեան առթիւ, միշտ
կ'ըլլաւ է ընդերքի իր սիրտը եւ միայն իր
պաշտպանութեան հաւատարմութիւնը ինչպէս նաեւ
այս ճիշտութեամբ ժողովուրդին իր անկողն
ձեռք եւ ստրկացուցիչ ճնշումէն օր մը ա-
զատագրուած անանկութիւնը յոյսը:

Հակառակ ունեց զգալականութեան ու-
րիշներու խոյլ հակառակութեան, Պրահայի
բարեկամական այս հրաշքը միայնակ
ցոյց կ'առար հաւատարմաբար անհրաժեշտ
պիտի է հիմնալի անհաւանդութեան:

Թաղթուած քրիստոնեայ ժողովուրդն-
րը անարկու ճնշումներու տակ ծածկելով
հանդերձ իրենց զգացումները եւ օրինա-
ւոր ձգտումները, անձկանաք կ'պատկեն ա
զատութեան զերազոյն օրունան:

Տիւրք եւ միանգամայն թանկագին յի-
շատականք են անոնք որ հիմա այլեւս ե-
րազներու շարքին մէջ մտած են:

Արդարեւ, զից տարիներ իվեր դատկա-
կան գաղականները այս մոռալ երազնե-
րը շատ հեռուններ վանած են յաղթական
Պրահայի շնորհիւ: Եւ մեզ քերաւ վերջ-
նական ազատութիւնը, խաղաղութիւնը, ա-
պահովութիւնը, արդարութիւնը, հաւատա-
արութիւնը եւ յատկապէս զոր կը բաշ-
խէ անխորտակ տեղի ցոյց եւ գաւառներ
ամէն անոնց որ Պրահայի գործին պան-
ծալի ծախքներուն անուէրներու տակ ապ-
րելու կը ջանակութիւնն ունին:

Կիրաններ, եւ Սուրիայ մէջ ապրող հա-
յերու ուրիշութիւնը կը պատկերացնէ հո-
գեկան այնպիսի փիճակ մը որ կարելի է
կարգալ խնամատար տէրութեանց հանդէպ
խոր յարում մը եւ անպայմալ փառանքութիւն մը
Հակառակ կարգ մը նախանձախնդրու-
մի քննարկութեանց, հայուն հաւատքը յարու-
մի կարիքի չէ կողմնակալութիւն:

Որովհետեւ Պրահայի հաւատարմութիւն իր խո-
նային որ եւ ոչ մէկ ժողովուրդ չէ կրցած
յղանալ եւ իրադրութիւն, վերանայարար կը
հետապնդէ ազգերու ինչպէս նաեւ անհատ-
ներու բարձրացման հիմնալի եւ անխոտած
գործը:

Այսպէս Լեւիթան գէպերու վերջին
վարագործին, երբ Լեւիթանի կառավարու-
թիւնը թրքական հողերէն բոլոր քրիստոն-
եաներու արտաքսումը հրամայեց, երբ ամ-
բող զոհերը փակուեցան ստույգ բնակէջ
ման ենթարկուած այս զոհաբերներուն առ-
ջեւ, դարձեալ Պրահայի շնորհիւ որ զանաք ըն-
դունեց ու փրկեց:

Ներքէ չափի կրնամ մոռնալ պատմական
դարձած այս փրկագործման որոտակի եւ
րեւոյթները որուն նուիրած հաւատա աշ-
խատակութեան համար երջանիկ եւ մի
զօրաղղ եղբայրներու հանդէպ Պրահայի
ցոյց տուած աննման բարեացակամութիւ-
նը կարելի չէ ջնջել մեր միջոցութիւնէն:

Բարեացակամութեան հիման ալ տեւա-
կան ըլլալը կ'ուր անով մը ապացուցանելու
միջոցով անգին անգին զատականք հան-
գէպ ցոյց տուած հայրական խնամքները
թուել եւ հայոց կողմէ ալ կ'ըլլաւ զոհողու-
թիւններուն գնահատումը ընելու յետոյ,
Սարգիսի Տօքթօրը սապէս կը վերջացնէ
իր խօսքերը:

«Ահաւասիկ պիտի նախարար, այս մեր
մէջ ի յայտ կը բերէ անպատ սիրտ, հաւա-
տարմութեան ինչոքը, երախտագիտութեան
զգացումները ահա ինչ ինչու այս տօնը
մեզի այնքան սիրելի է:

Այս պատճառաւ, մենք երջանիկ ենք
միտքերան ազազակելով

ԻՆՍՏԻԹՈՒՏ ՍՈՒՅՈՒ ԼԱՅՆ
UNITED STATES LINES

Ուրիշ ենք յայտարարելու յարգոյ Հայ հաւատարմութեան թէ 1924
տարեւրն անի Գաթալի մեր Հայ ճամբորդները պիտի ուղարկենք ԱՄԵՐԻԿ-
ԵՆ ՀԱՅԱՅ ՆԱԽԵՂՈՎ ՈՒՂՂԱԿԻ ՆԻՆ-ՆՈՂԵ ՊՈՍԹՈՆ
ԵՒ ԲՐՈՎԻՏԵՆՍ:

“LEVIATHAN, „ԼԵՎԻԱՏԱՆ” 59.950 թոն
Ելատրհի ամենայ հսկայ նաւը ՇԵՐՊՈՒՐԿԵՆ պիտի մեկնի 13 մայիս
924 ին Գաթալի ՆԻՆ-ՆՈՂԵ Եւ այս միջոցով պիտի կորէ միմիայն հինգ օր-
ւան մէջ

19 Ապրիլ 1924 ին “ԱՐՄԵՆԻԵՆԻԷ”, ՆԱԽԻԼ ՄԵՆԵՂԼ ՄԵՐ ԶԱՄԻՆԻՐ-
ՆԵՐԸ ՄԱՐԵՇԵԼԵՆ ՆԻՆ-ՆՈՂԵ ՊԻՆԻ ՓՈՒՍԷՐԻՆԻՆ ԼԵՎԻԱՏԱՆՈՎ:
Գօթալէն դուրս վիլս աւելի Լաթուգիւտեւն կը յանձնառուենք պատեմու-
րիւնը չ'փախցնել:

“PRESIDENT HARDY” ԲԵՐԵՇԵՆԵՐ ՀԱՅԻՆ ՇԵՐՊՈՒՐԿԵ
ՊԻՏԻ ՄԵԿԵՆԻ 23 ՄԱՅԻՍ 1924 ԻՈՂ

“AMERICA”, “ԱՄԵՐԻԿԱ”, 5 ՅՈՒՆԻՍ 1924 ԻՆ:
LEVIATHAN ԼԵՎԻԱՏԱՆ ԿԻԿԻՆ 3 ՅՈՒՆԻՍ 1924 ԻՆ:

Մանրամասնութեանց համար զիմել գործակալութեան ՍՈՒԿ ԹԱՎԻԼ:
ԱՐՄԵՆԻԱ ԶԵՐԲԵՂԵԱՆ
Հաղկէ պիտի Պ. Պ. Ն. Գարապեանի եւ թորիկեանի:

Այր դարձանէ ամենախելոյն մեթոմորոսը, եւ հիմնաւոր կերպով
 Էին ու նոր Դարսիաի ողջ ընտանիքի միջինը, հիւանդութիւնն ըր-
 Է ի սնոր կրնորանէ իր անհուն հոգիին քին մտչ- հեռաբանութեամբ մտաւ